

FÖDELSEDAGAR

50 år

15 juli

Kjell Svahn, Östra Granhammar, Vintrosa
Närproducerat är hetare än någonsin. Under namnet Svansgård säljer lantbrukare Kjell Svahn sitt ekokött i mataffärer i Örebro, genom böndernas egen gårdsbutik i Granhammar samt den buss som ett gäng lantbrukare förvandlat till rullande butik. Som nybliven ordförande i föreningen är Kjell full av entusiasm över att traktens bönder säljer sina produkter under gemensam flagg. Svansgårds kött kommer från stutar av mjölkkras. Kjell tog över gården 1987 och ställde om till ekologiskt 2002. Han är pappa till fyra barn mellan 15 och 24 år, engagerad i Ekologiska lantbrukarna i Örebro samt Bondens Egen Marknad i Stockholm. Lördagen den 18 juli ställer han till med kalas. På menyn står rostbiff och rökt kött från egna gården.

50 år

16 juli

Jan-Olof Torstensson, Runtorp, Påryd
Säker arbetsmiljö är Jan-Olof Torstenssons hjärtefråga. Förutom att bruka 370 hektar egen skog kring Östragården i byn Runtorp är han engagerad i LRF:s arbetsmiljöråd och styrelsen för Säker Skog. Med tillfredsställelse noterar han att utbildningen blivit populär. Många vill lära sig minimera riskerna i arbetet. Två uppdrag dominerar vardagen: Ordförandeposten i Hushållningssällskapet Kalmar och arbetet i Södra Skogs-ägarnas koncernstyrelse. Att se möjligheterna och verka tillsammans är nyckeln till framgång och Jan-Olof Torstensson ser som sin främsta mission att skapa nätverk. Han är gift och pappa till tre söner mellan 9 och 15 år. Födelsedagen firas hemma på gården i slutet av juli.

30 år

16 juli

Fredrik Larsson, Draklida, Hamneda

Två mil söder om Ljungby driver familjen Larsson mjölkproduktion. Lantbruket har alltid varit sonen Fredriks stora intresse och direkt efter naturbruksgymnasiet på Ingelstad började han arbeta hemma på gården Draklida tillsammans med pappa Lennart och mamma Rut. I samma veva byggdes kostallet ut från 24 mjölkkor till 110. På gården finns även kalvar och kvigor för rekrytering samt stutar som föds upp till slakt. Familjen odlar 50 hektar spannmål och närmare 100 hektar vall till djuren. Fredrik jobbar även i familjens skog och trivs med sitt fria arbete. På fritiden tycker han om att fiska och åka på lantbruksmässor. 30-årsdagen firades förra helgen, ihop med lillebror Johan som nyss fyllt 25.

TIPSA OSS!

Har du tips om födelsedagar eller annat som vi ska uppmärksamma? Ring i god tid: 070-312 68 16

VI GRATULERAR: Nina Lindblad, Östertorps gård, Färentuna, 30 år den 11 juli

Hopphästar är hennes affärsidé

Hon är ung och ny i en stentuff bransch. Men Nina Lindblad har bestämt sig för att lyckas. Fölungarna i hagen ger arbetslust och framtidstro på Stuteri QBS.

Nina Lindblad är första generationens lantbrukare. Trots att hon växte upp i ett villaområde på Ekerö några mil väster om Stockholm valde hon att läsa till husdjursagronom vid SLU. 2004, samma år som hon tog sin examen, inköptes Östertorps gård på Färingsö. Här föder Nina upp hopphästar och odlar grovfoder på 65 hektar.

– Jag har alltid haft en dröm om att driva stuteri. Med tiden blir man lite mer realist. 25 år gammal, nyexaminerad och grön, tvingade jag mig själv att ta ställning: Klarar jag av att driva en gård på egen hand? Är jag verkligen redo att ta det stora ansvaret?

– Svaret var tydligt: ja, det här är vad jag vill göra! Jag klarar det!

Blev kvar vid Mälaren

Planen var att flytta till Skåne, där hon praktiserat hos Helena Hugoson och Thomas Feldt utanför Helsingborg. Men bygglovets strulade. I samma veva bjöds Östertorps gård ut till försäljning. Nina Lindblad valde att etablera Stuteri QBS – Quality Breeding Sweden – hemma vid Mälaren.

I det tidigare ponnystuteriet huserar i dag ett drygt 20-tal halvblodshästar, både egna och inackorderingar. Gården ägs av Nina och hennes systrar. Mamma Birgitta och pappa Tommy finns med som finansärer och närmsta grannar.

– Hela familjen är delaktig, men jag driver hästverksamheten själv, förklarar Nina Lindblad.

Ekonomisk efter mamma

Att mamma haft redovisningsfirma i många år är till stor hjälp. I dag sköter Birgitta allt administrativt arbete på Östertorp.

– Många hästuppfödare är jätteduktiga, men brister i att bygga upp en ekonomiskt hållbar produktion. Mamma har lärt mig att tänka ekonomiskt. Jag satsar hårt på att utnyttja markerna effektivt, göra kalkyler och hålla mig inom ramarna. Det ger styrka.

Nina Lindblad vill ge SLU en eloge för utbildningen i företagande, som hon har stor nytta av i dag.

– Vi fick inpräntat i oss att alltid tänka produktionsinriktat. För mig som saknar lantbruksbakgrund var det oerhört värdefullt att bli medveten om de ekonomiska villkoren.

Nina Lindblad satsar på prestationsavel. Affärsidén är att föda upp lovande hopphästar. Avel är ett långsiktigt arbete. Det tar många år innan fölen är mogna att komma ut och visa framfötterna på tävlingsbanorna. I väntan på resultat konkurrerar hon med många kända namn. Det är tufft, men Nina är fast besluten att lyckas.

Stallet är fullt av lovande talanger och hon lyckas hitta bra köpare till alla sina unghästar.

Säljer hästarna tidigt

Att sälja fölet redan första hösten eller som ettåring ger bäst lönsamhet. Enligt Ninas egna beräkningar kostar det 180 000 kronor att producera en treåring.

Nina Lindblad som fyller 30 år den 11 juli visar

Då är bara mat, veterinär, hovslagare och liknande poster inräknade.

Till det kommer arbetskostnaden för inridning.

– Det är svårt att hitta kunder som är villiga att betala det fulla värdet för en inriden häst. Jag säljer helst så tidigt som möjligt, till någon som är villig att utbilda hästen och låta den visa vad den går för

Hallå...

□...Åsa Wassberg Englund, 57, som slutat långpendla till jobbet i Stockholm och blivit bonde på heltid utanför Gnarp i Hälsingland.

Så du har blivit bonde i mogen ålder?

– Jo, jag visste tidigt vad jag skulle bli. Det tog bara lite tid...

Vad har du gjort tidigare?

– Lantbruksskola i Umeå, arbete på en mjölkgård i Uppland, sedan restaurangjobb i 17 år som servitris, barmästare, restaurangchef, festfixare...

Så växlade du över från nöjesliv till bondeliv?

– Ja, jag bokade artister och såg en hel del av nöjesvärlden i Stockholm. Så träffade jag en helt underbar man hemifrån Hälsingland – som var bonde. Han kom från byn Grängsjö där min mormor och morfar bott. Här har jag mina rötter – och min framtid.

Slösade du bort en massa år?

– Neej, jag var ganska vild i min ungdom så jag hade nog inte blivit någon bra bondkärning när jag var 25! Nu har jag bytt högklackat mot blåstall och trivs fint.

Vad producerar ni?

– Ekokött. Grunden är charolais, men vi använder angustjurar på våra kvigor för att få lätta kalvningar. Gott lynne är viktigt. Vår tjur Werner är snäll och fin. Bra fötter är också viktigt, för jag verkar klövarna själv.

Du trivs med djuren?

– Absolut! Jag har jobbat med travhästar förr, skött fölston och kört in unghästar. Det var till god hjälp

för att komma in i bonderiet. Att bara stå i köket och sköta markservicen är inte min grej. Jag uppmuntrar alla tjejer att ta klivet ut på fälten. Där händer allt spännande!

Vad gör du på gården?

– Just nu kör jag traktor, för vi håller på med slåttern. Under vintern är det jag som sköter djuren, för då har min man fullt upp med sin rörfirma.

Vad har ni på gång nu?

– I vintras tröttnade vi på att handeln påstod att det inte fanns någon efterfrågan på ekologiskt kött, så vi satte in en blänkare i Sundsvalls Tidning och började sälja köttlådor.

Hur går det?

– Fint! Vi slaktar lo-

Åsa Wassberg Englund lämnade nöjeslivet för att bli bonde.

FOTO: ALEXANDRA SIEVERS

kalt på Delsbo Slakteri, en god vän med godkända charkuterilokaler lär mig fördela köttet och så säljer vi det direkt till glada konsumenter. Jag vet att mina djur har det bra och kan stå upp för varan. Våra ölkorvar är jättegodas!

Vad blir nästa steg?

– Nu väntar jag med spänning på första laddningen av våra tjocka, köttiga grillkorvar. Så snart vi hinner öppna vi butik här på gården. Vi har massor med idéer.

Christina Bruun

upp framtidshoppet Curly Sue QBS.

FOTO: MAGNUS HARTMAN

ute på unghästchampionaten. I takt med prestationerna blir avelsvärdet tydligt.

Unghästarna föds upp i små grupper med lödrift. Tack vare näringsrika vallar kan de gå ute länge. Det ger låga kostnader. Nina slipper mocka och kan ägna mer tid till åt hästarna.

– De måste ju lära sig vett och eti-

kett, lyfta hovarna snällt och lyssna på människan.

Som tävlingsryttare har Nina Lindblad ett gediget hästkunnande.

Tidigare tävlade hon i svår hoppning. Numera nöjer hon sig med medelsvår klass på stoet Might Rock You, en stark karaktär lika känslig som en Formel 1-bil. I hagen går Ninas ögon-

sten Cleo Mena med sitt föl.

– Min gamla tävlingshäst Cleo har redan gett mig fyra jättefina föl. Jag köpte henne för en spottstyver efter gymnasiet, utbildade henne från ingenting upp till svår hoppning. Hon har ett riktigt fighterhjärta och gör mig varm inombords!

Christina Bruun

SUDOKU

Så funkar det

□ Varje rad, vågrätt och lodrätt, måste innehålla alla siffrorna 1–9.

Varje liten 3x3-ruta måste innehålla alla siffrorna 1–9. Varje siffra får endast finnas en gång per rad eller 3x3-ruta.

				1				
			5			9		
							3	2
	7	6		4		5		
	8			9	2			7
							9	
		5	1					
	6	7		8		4		
		4				3		1

BARN-SUDOKU

Så funkar det

□ Varje rad, vågrätt och lodrätt, måste innehålla alla siffrorna 1–6. Varje liten 2x3-ruta måste innehålla alla siffrorna 1–6.

Varje siffra får endast finnas en gång per rad eller 2x3-ruta.

4		2			
		1	2	3	
				2	3
	1	3	6		
3			4		1
1	5	4		6	

PROFESSORNS PROBLEM

Tidtagning

□ Internationella friidrottsförbundet (IAAF) publicerade 2009 nya tabeller för hur man "översätter" resultat till poäng, till exempel i sjukamp och tiokamp. I stora tävlingar har man automatisk tidtagning i löpgrenar. Om man däremot tar tiden med stoppur ska den enligt IAAF korrigeras med 0,14 sekunder vid 400 meter löpning. Ska man lägga till eller dra ifrån korrekturen?

Svar på förra veckans fråga:

Problemet handlade om att temperaturen kan variera mycket mellan dag och natt. Då varierar också trycket i luftfyllda däck. Ökar trycket mest i ett traktordäck eller i ett cykeldäck?

Trycket ökar mest i cykeldäcket. Normalt övertryck i bildäck är drygt två gånger vanliga lufttrycket (2 bar), men det är mer än dubbelt så mycket i cykeldäcket. Traktordäck har varierande tryck, vanligen dock lägre än i bildäck. När det blir varmare ökar trycket i däck med lika många procent i alla däck. Räknat i till exempel tryckenheten bar blir det då störst tryckökning i däck med det högsta utgångstrycket.

Göran Grimvall, professor vid KTH

Rätt & slätt

Intresset för vad vi ska äta tycks hålla i sig. Åsikterna är många och vad som är gängse norm är inte alltid lätt att veta. För några år sedan pratades det högljutt om vad vi inte skulle äta. Många livsmedel ansågs olämpliga och borde därför undvikas. I dagsläget är debatten mer nyanserad. De flesta har anammat åsikten att det är helheten, och inte detaljerna, som bestämmer om den mat vi äter är bra för oss. En chokladpralin gör ingen större skada och en persiljekvist gör ingen nämnvärd nytta.

När LRF här i Sörmland skulle arrangera Jordbrukets Dag blev

jag ombedd att hjälpa till. Årets tema var matglädje. Med andra ord, vi skulle ägna oss åt enbart

Det är svårt att inte peka med hela handen

positiva budskap. Absolut inga pekpinnar. Oj, vad jag grubblade. Som gammal hushållslärare är jag ju expert på pekpinnar. Ja, jag kan peka med hela handen om jag kommer upp i varv. Men jag ville ändå göra ett försök att hjälpa till med matglädjen. Man måste vara förändringsbenägen för att kvala in som orakel i matpratets gåtfulla värld.

Hur lockar man då konsumenter till LRF:s monter och matglädebudskapet? Och hur skulle jag få människor att tänka till, utan att vara övertydlig? Vilka behov har konsumenten? Då kom jag att tänka på att jag ofta spanar in vad folk handlar. Ibland vill jag ingripa. Får lust att rumstera och plocka bort grejor ur deras kundvagnar. Säger att det här är onyttigt, onödigt, miljöförstörande, har för låg kvalitet eller är för dyrt nu när det inte är säsong.

Idel pekpinnar alltså, men jag kunde inte släppa idén om att det är vid inköpstillfället vi väljer.

Därför lånade jag två kundvagnar. Lade lite fler nyttiga livsmedel i den ena vagnen. Och sedan lät vi människor gissa vilken vagn som kostade mest och hur stor prisskillnaden var. Vi frågade också efter vilken deras spontana tanke var när de såg de båda vagnarna.

Oj vad många olika synpunkter vi fick. Och vilka diskussioner som uppstod. Kostade läsk mer än mjölken? Jag kunde inte svara då. Men nu kan jag tala om att det var just ingen skillnad i pris per liter på just dessa förpackningar. Jag kan också berätta att norskt källvatten i flaska kostar flera kronor mer per liter än mjölk. Hur kan det komma sig? Är det så krångligt att förpacka vatten? Öser de upp det ur källan med en liten hink? Mejeriföreningarna är kanske trots allt rätt effektiva. Bonden får ju fortfarande en slant för mjölken som levereras.

Inger Sköld

0155-924 64 inger.skold@d.lrf.se